

Bølgen

Taler

Hilde Frafjord Johnsen

Dato

16 januar 2005

Omstendigheter

Innlegg på minnehøytidelighet i Oslo Rådhus

1 Deres Majesteter,
Deres Kongelige Høyheter,
Deres Eksellenser,
kjære venner,

5

Denne tiden vil vi alltid huske. Den største flodbølgekatastrofen i manns minne har tatt livet av 165 000 mennesker. Millioner har mistet sine kjære, fått sine liv revet i stykker. I Indonesia, på Sri Lanka, i Thailand, i India, i Burma, på Maldivene, i Somalia. Mange er rammet også her. Mange vil ha det vondt og vanskelig i lang tid framover. Mange vil trenge vår hjelp og vår støtte, lenge.

Denne katastrofen har vært annerledes. Den har vekket oss her i Norge, gjort inntrykk på en ny og sterkere måte, vist oss at verden ikke lenger er der ute, langt borte og annerledes. Verden er her. Den er et fellesskap, en klode der vi er sårbare, avhengige av hverandre, på godt og vondt. Der vi trenger hverandre.

Midt i tragedien opplevde mange norske overlevende at de som selv hadde mistet alt, hadde tanke for dem. De som selv var rammet delte av det lille som fantes. Mange liv ble reddet av lokal omsorg og medmenneskelighet. Takk!

20

"Man kan ikke ha medfølelse med et tall," var det noen som sa i et kåseri nylig. Jeg tror det var Odd Børretzen. Slik er det bare. Vi hører om tragediene, om tusener her og millioner der - ser det på nyhetene, leser i avisen - men vi tar det ikke riktig inn over oss, stopper ikke opp mer enn et kort sukk eller to.

25 Vanligvis.

Slik har det ikke vært nå. Her har tragedien fått et ansikt - mange ansikter. Unge,

gamle, lyse, mørke, asiatiske, europeiske. Vi har fått sorgen, gråten, smerten
30 direkte inn i stuene våre, på en måte som gjør at vi kan fatte og føle. Vi skjønner
at dette gjelder oss alle. Vi skjønner det nå, med hodet og med hjertet.

Det har resultert i et enestående engasjement og en fantastisk giverglede. Mange
har også meldt seg til tjeneste. Midt i sorgen og smerten må vi finne plass til å
35 glede oss over at så mange vil stille opp. Også som nasjon skal vi gi et solid
håndslag. Ikke bare nå, men på sikt. Støttende hender og ressurser trengs for å
bygge opp igjen det som er tapt. Det skal vi bidra med!

Men for dem som har mistet, som nå står alene igjen er sorgen naken. Over en
40 mor, en far, et barn, en kjæreste, en venn. Borte. Slik Jan Magnus Bruheim sier
det i diktet "Eit snøgt farvel". Det kunne vært bølgen.

"Så står eg att åleine...
Eit snøgt sekund
45 Som vart eit alltid
Ein augneblink
Som vart eit ævleg no.
Eg står og ser -
Ser etter deg.
50 Og eg har stått der sidan."

En tom plass roper mot deg. Det er tung bør å bære.

I Håvamål står det at "kjenner du din venns sorg, så regn den for din egen."
55

Helt vår egen blir sorgen aldri. Vi kan ikke løfte fortvilelsen av skuldrene til de
som står igjen, enn så mye vi gjerne ville. Den bør må bæres.

Men vi kan likevel bidra, hver på vår måte. Vi kan gjøre bør lettere for dem som
60 er rammet. Vi kan fortsette der lokalbefolkningen slapp: Ved å vise
medmenneskelighet og omsorg, ved å stille opp for de som sørger, både her i
Norge og i de landene som er hardest rammet. Vi kan være en nær venn, en god
nabo, klassekamerater og kolleger - som lytter, som trøster, som husker. Også
når denne katastrofen havner i skyggen av andre hendelser.

65
Som en av de overlevende sa: "Mitt liv slik det var, er over. Nå må jeg bygge opp

et nytt."

70 Det er ikke gjort på en uke, et måned, et år. Sorg varer. Derfor blir dette det viktigste: At vi ikke glemmer. At vi stiller opp når det trengs - nå, og etterpå. At vi stiller opp også for andre som har det vondt og vanskelig, her hjemme og der ute. Halldis Moren Vesaas oppfordrer oss til det i diktet "Tung tids tale":

75 "Det heiter ikkje eg, - no lenger.
Heretter heiter det: vi.
Eig du lykka så er ho ikkje lenger berre di...
Alt du kan løfta av børa til bror din,
må du ta på deg.

80 Det er mange ikring deg som frys,
Ver du eit bål, strål varme ifrå deg!
Hender finn hender, herd stør herd,
barm slår varmt imot barm.
Det hjelper da litt, nokre få forfrosne,
85 at du er varm!"

Kilde

www.regjeringen.no

Emner

90 Innlegg, Katastrofe, Tsunami

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/bolgen>

95

100

105